

EUROOPA SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE INSTITUUT

EIGE

Keskpikk tööprogramm (2010–2012)

Vastu võetud 29. aprillil 2010. aastal
Lõplik versioon

SISSEJUHATUS

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1922/2006. Määruses defineeritakse EIGE töö üldised eesmärgid või pikaajaline mõju (mõjueesmärgid) järgmiselt:

aidata kaasa soolise võrdõiguslikkuse edendamisele, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele ühenduse kõikides poliitikavaldkondades ja nendel põhinevates siseriiklikes poliitikavaldkondades, võitlusele soolise diskrimineerimisega ning ELi kodanike teadlikkuse tõstmisele soolise võrdõiguslikkuse küsimuses.

EELSEISVATE AASTATE ÜLESANDED

Uuenenud Euroopa Parlament ja Euroopa Komisjon

Kuna Euroopa Parlamendi uuenemise käigus 2009. aastal ja Euroopa Komisjoni uuenemise käigus 2010. aastal võidakse tuvastada soolise võrdõiguslikkuse vallas uusi prioriteete, loovad need instituudi jaoks uusi ülesandeid. Teisest küljest võib see uuenemine olla suurepäraseks võimaluseks alustada koostööd uute Euroopa Parlamendi liikmete, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse (FEMM) komisjoni liikmete ja teiste asjakohaste komiteede ja töörühmadega.

EIGE tööle avaldavad mõju ka uus komisjon ning selle seisukoht ja taotlused naiste ja meeste võrdõiguslikkuse küsimuses. Keskpikkade ja iga-aastaste tööprogrammide kavandamisel võetakse arvesse Barroso II Komisjoni prioriteete, mida esitleb selle president J. M. Barroso.

Soolise võrdõiguslikkuse küsimuste üleminek uue õigusküsimuste, põhiõiguste ja kodakondsuse voliniku pädevusse on tuleviku seisukohast suurepärase võimalus. Eelkõige võimaldab see näha, kuidas voliniku ja tema kabineti sümpaatiad ja prioriteetid arenevad.

Lissaboni leping

Lissaboni lepingu poliitiline ja praktiline mõju soolise võrdõiguslikkuse poliitikatele ja soolise võrdõiguslikkuse alase töö praktilisele rakendamisele, eriti seoses tööhõive ja sotsiaalse ühtekuuluvuse ning erinevate sidusrühmade kaasamisega, on EIGE tulevaste prioriteetide ja edaspidise töö oluline mõjutegur.

Finants- ja majanduskriis

Komisjoni 2009. aasta aruandes¹ on öeldud, et „mõned soolise võrdõiguslikkuse meetmed on tühistatud või edasi lükatud ning võimalikud tulevikus tehtavad kärped riikide eelarvetes võivad omada negatiivset mõju naiste tööhõivele ja soolise võrdõiguslikkuse edendamisele. Majanduslanguse leevendamiseks võetud meetmed kujutavad endast naiste tööhõive ja soolise võrdõiguslikkuse seisukohast nii võimalust kui ka potentsiaalset ohtu. Võib juhtuda nii, et praegune majandussurutus lükkab võrdõiguslikkuse meetmetest tulenevad eelised kaugesse tulevikku või isegi annab kogu protsessile tagasikäigu; pikaajalised tagajärjed võivad avalduda majanduse jätkusuutlikkuse ja sotsiaalkaitsesüsteemide, sotsiaalse kaasatuse ja demograafia vallas.” Majanduslanguse mõju tõttu naiste ja meeste võrdõiguslikkusele on vaja täiendavaid meetmeid sugudevaheliste lõhedega toimetulekuks, eriti tööhõive, tasustamata töö ja sotsiaalsete küsimustega

¹ Komisjoni aruanne nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: Naiste ja meeste võrdõiguslikkus – 2010 (SEK(2009) 1706).

tegelemiseks. EIGE püüab toetada tulevasi eesistujariike säästvate strateegiate arendamisel ja käivitamisel sotsiaalse Euroopa loomiseks ja majandusliku kasvu toetamiseks.

Euroopa Komisjoni uus meeste ja naiste võrdõiguslikkuse strateegia 2011.–2015. aastaks 2010. aasta keskel käivitatakse uus komisjoni soolise võrdõiguslikkuse strateegia. Sellega suurendatakse eelmistest naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhistest (2006–2010) saadud kogemustepagasit ja tuvastatakse esmatähtsaid tegevusvaldkondi ja teisi asjakohaseid tegevusi. Samuti pakutakse välja konkreetseid muutusi soolise võrdõiguslikkuse juhtimise soodustamiseks ja monitooringuvahendeid tehtud edusammude mõõtmiseks. Sarnaselt eelmiste juhistega hõlmab ka see keskpikk strateegia konkreetseid meetmeid võrdõiguslikkuse edendamiseks ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise lähenemise tugevdamiseks ning selle eesmärk on kaasata kõiki komisjoni tegevusi ja poliitika. Võttes arvesse seda, et EIGE töö peaks täiendama komisjoni tööd (osutades määruses esitatud valdkondades tehnilist tuge ja abi), aitab tegevuse koostööst Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi ja selle sooküsimuste direktoraadiga tuvastada valdkondi, kus EIGE kaastöö ja osalus on vajalik. Naistevastase vägivalla kaotamise küsimus Euroopa Liidus, mida rõhutati nõukogu 8. märtsi 2010. aasta järeldustes², annab EIGE-le Euroopa Liidu ja liikmesriikide abistamise vallas uue dimensiooni – püüelda aktiivse võitluse poole soopõhise vägivalla vastu olemasoleva naistevastase vägivalla alase teabe koostamise, analüüsimise ja levitamise kaudu. Samuti toetab EIGE eesistujariike strateegia järelmeetmete, sealhulgas Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakti uuendamise juures.

2010.–2012. AASTA SIHTVALDKONNAD

2010.–2012. aastal keskendub instituut asutuse kiirele ülesehitamisele ja ulatusliku tööprogrammi käivitamisele.

Esialgu suunatakse suurem osa pingutusi instituudi **haldusliku ja tegevusliku ülesehitamise** lõpetamisele. Lisaks ametikohtade loetelu lõpetamisele ja kõigi EIGE oluliste dokumentide arendamisele püütakse luua tingimusi haldusliku ja majandusliku iseseisvuse saavutamiseks nii kiiresti kui võimalik. Töö **EIGE koosseisu** vallas hõlmab haldusnõukogu ametiaja uuendamist ja esimese ekspertkogu toimiva töökava arendamist.

Keskpika perioodi teine sihtvaldkond keskendub **ELi asutuste ja liikmesriikide toetamisele uurimistöös ja poliitika kujundamisel**. Avalikkusele kättesaadavate dokumendiallikate loomine nõuab suuri jõupingutusi. Juurdepääs olemasolevale statistikale ja teabele ning olemasolevatele andmetele, toimivatele mudelitele ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise lähenemistele ELi asutustes, liikmesriikides, kohalikes, piirkondlikes ja rahvusvahelistes organisatsioonides paneb selle valdkonna edaspidisele toetamisele ja abistamisele tugeva aluse. 2010. aastal on üheks laiaks sihtvaldkonnaks ka töö Pekingi näitajatega, mille raames abistatakse ELi eesistujariike ülejäänud valdkondade näitajate arendamisel, olemasolevate näitajate läbivaatamisel ja olemasoleva teabe kasutamisel.

Teema- või esmatähtsad valdkonnad, mis on kolmandaks töövaldkonnaks, keskenduvad ELi soolise võrdõiguslikkuse indeksi ideele, mille eesmärk on analüüsida sugudevahelisi lõhesid ja julgustada liikmesriike soolise võrdõiguslikkuse teemaga tegelema.

Neljäs sihtvaldkond on **teadlikkuse tõstmine, koostöövõrgustiku arendamine ja suhtlemine**, mille eesmärk on muuta soolise võrdõiguslikkuse vallas tehtav töö nähtavaks ja tekitada eri tasanditel nõudlus soolise võrdõiguslikkuse järele. Nii naiste kui ka meeste sooliste stereotüüpide kaotamiseks luuakse võrdlusrühmad, mis koosnevad ajakirjanikest ja meediaekspertidest, naisliidritest, meessoost lobitöötajatest ja arvamusekujundajatest, ning arendatakse EIGE välist kommunikatsioonistrateegiat nii naiste kui ka meeste jaoks. Esialgu keskendutakse selles valdkonnas nooremale põlvkonnale ning mõlema sugupoole sooliste

² Euroopa Liidu Nõukogu, nõukogu järeldused 6585/10, Brüssel, 22. veebruar 2010

stereotüüpide kaotamisele, mis on omakorda komisjoni soolise võrdõiguslikkuse juhiste ja tulevaste eesistujariikide prioriteediks.

Dialoog ja partnerlus aitavad instituudil saada soolise võrdõiguslikkuse küsimuses tõhusaks ja professionaalseks osaliseks. 2010.–2012. aastal alustatakse tööd peamiste sidusrühmadega koostöövõrgustike ja -vormide arendamiseks, et vältida kordusi ja tekitada sünergiat. Selle sihtvaldkonna tegevused aitavad kaasa soolise võrdõiguslikkuse Euroopa võrgustiku loomisele.

SISUKORD

1 RAKENDUSVIIS JA -MEETODID

1.1 MEETMETE TULEMUSPÕHINE KAVANDAMINE

1.2 RISKIJUHTIMINE JA SISEKONTROLLISTANDARDID

1.3 PÄDEVUSVALDKONNAD

1.4 EIGE RAKENDUSVIIS

2 2010.–2012. AASTA TÖÖPROGRAMM

2.1 1. SIHTVALDKOND: INSTITUUDI INSTITUTIONAALSE STRUKTUURI LOOMINE

2.1.1 Haldusliku ja majandusliku sõltumatuse tagamine

2.1.2 EIGE koosseis

2.2 2. SIHTVALDKOND: ELI ASUTUSTE JA LIIKMESRIIKIDE TOETAMINE UURIMISTÖÖ JA POLIITIKA KUJUNDAMISEL

2.2.1 Usaldusväärsete andmete, statistika ja näitajate täiendamine

2.2.2 Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vahendid ja meetodid

2.2.3 Parimate tavade kogumine, talletamine ja levitamine

2.3 3. SIHTVALDKOND: TEEMA- VÕI ESMATÄHTSAD VALDKONNAD

2.3.1 ELi soolise võrdõiguslikkuse indeks

2.4 4. SIHTVALDKOND: TEADLIKKUSE TÕSTMINE, KOOSTÖÖVÕRGUSTIKU ARENDAMINE JA SUHTLEMINE

2.4.1 Esialgne teave instituudi kohta ELi kodanikele ja erinevatele sihtrühmadele

2.4.2 Usaldusväärse ja tervikliku teabe täiendamine

2.4.3 Sooliste stereotüüpide kaotamine

2.5 5. SIHTVALDKOND: DIALOOG JA PARTNERLUS

2.5.1 Soolise võrdõiguslikkuse Euroopa võrgustiku loomine

2.5.2 Sidusrühmad ja partnerid

3 MONITOORING JA HINDAMINE

3.1 MONITOORINGU RAKENDAMINE

3.2 AASTAARUANNE

3.3 HINDAMINE

1 RAKENDUSVIIS JA -MEETODID

1.1 MEETMETE TULEMUSPÕHINE KAVANDAMINE

Lähtudes tulemuspõhisest lähenemisest instituudi toimingute ja tegevuste kavandamisele, rakendamisele, arvestuse pidamisele ja jälgimisele, baseerub tööprogramm üldiselt heakskiidetud tulemusjuhtimisel (RBM).

Praktikas on see aluseks tulemuste ahelale (mõju-tulemused-väljund-sisend). Nimelt peavad konkreetset töövaldkonnad üldistesse eesmärkidesse panustamiseks andma keskpikas perspektiivis mõõdetavaid tulemusi või saavutusi. Need viiakse ellu (või saavutatakse) teatud töövaldkondades rakendatud konkreetsete tegevuste või sisendite väljundite või vahetute tulemuste abil.

Edusammude jälgimiseks töötatakse kõigil tasemetel välja näitajad, mille jaoks tehakse põhiandmed kindlaks esimesel tööaastal. Oluline on rõhutada, et mõjunäitajad töötatakse välja alles pärast eelhindamist, millega kogutakse teavet ühiskonnas ja välises keskkonnas toimuvate muutuste mõõtmiseks.

1.2 RISKIJUHTIMINE JA SISEKONTROLLISTANDARDID

Esimese paari tegutsemisaasta jooksul, eriti uute töötajate palkamisel, analüüsib EIGE sisemisi ja välimisi riske, mis võivad instituudi tegevust mõjutada. Selle abil töötatakse hiljem välja tõhusa riskijuhtimise süsteem. Lahendused ja meetmed integreeritakse sisekontrollistandarditesse.

1.3 PÄDEVUSVALDKONNAD

Vastavalt määrusele³ peab instituut oma ülesandeid teostama ELi pädevuse piirides ning instituudi iga-aastase tööprogrammi käigus vastu võetud eesmärkide ja tuvastatud esmatähtsate valdkondade valguses. Instituudi tööprogramm peab vastama ELi prioriteetidele soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ja komisjoni tööprogrammile, kaasa arvatud selle uurimis- ja statistilisele tööle.

1.4 EIGE RAKENDUSVIIS

1.4.1 Ühine panus eesmärkidesse

Määruses sätestatud ülesannetega toimetulemiseks peab instituudil olema hästi struktureeritud ja fokuseeritud korraldus, mis on muutuvast keskkonnas väga paindlik ja tundlik. Efektive toimimise optimeerimiseks ja sisemise kompetentsi arengu ja õppimise julgustamiseks kujutletakse instituuti lameda kaheosalise struktuurina.

Haldusüksus kindlustab peamiselt instituudi sujuva finantsilise ja haldusliku töö, kuid osaleb ka eesmärkide saavutamise jälgimise protsessis ja instituudi kommunikatsioonitegevustes.

Talitus üksus koosneb neljast meeskonnast, mis toetavad üksteist vastastikku iga meeskonna erilise pädevuse kaudu, panustades seega konsolideeritud tulemusse. Võimaluste piires juhivad meeskondi vanemeksperdid, kes koordineerivad meeskonna tööd ja on kaasatud muutuste jälgimisse.

Meetodite ja vahendite meeskond abistab teisi meeskondi töö alusena kasutatavate kindlate tõendite väljatöötamisel ja edastamisel, teabe tõlgendamisel ja selle kasutajasõbralikul esitlemisel ning soolise võrdõiguslikkuse vahendite ja juhendite väljatöötamisel nende sisemiseks levitamiseks erinevates ELi

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1922/2006, 20. detsember 2006, millega luuakse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut,

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:403:0009:0017:ET:PDF>

ametkondades ja asutustes ning väliseks levitamiseks liikmesriikide, asutuste ja teiste asjakohaste sidusrühmade hulgas.

Teema-/esmatähtsate valdkondade meeskond töötab valitud valdkondade küsimuste ja konkreetsete probleemidega, mis otsustatakse kas instituudi asutustes või mille valivad sidusrühmad. See meeskond teeb koostööd ka teiste meeskondadega, et avaldada, levitada ja esitleda tulemusi lõppkasutajatele.

Kommunikatsiooni ja teadlikkuse tõstmise meeskond töötab koos teiste meeskondadega ja abistab neid edastatavate küsimuste ja teadete ning sihtrühmade ja suhtluskanalite tuvastamisel. Samuti aitab see meeskond teisi meeskondi Internetis ja trükistena avaldatavate pressiteadete ja esitlusmaterjalide koostamisel ning kampaaniate kavandamisel.

Koostöövõrgustiku arendamise ja sidusrühmade meeskond teeb teiste meeskondadega koostööd tagasiside ja teabe läbivaatamisel, konkreetsete küsimuste alaste seminaride ja ümarlaudade kavandamisel ja korraldamisel ning kanalite väljatöötamisel tulemuste, uurimuste ja trükiste levitamiseks.

1.4.2 Kõigisse tegevustesse integreeritud teabe levitamine

Paljudelt soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas töötavalt osalejatelt ja organisatsioonidelt saadud kogemused näitavad, et uurimuste kordustele, mudelite ja vahendite arendamisele ning andmete ja statistika kogumisele raisatakse suur hulk ressursse. See kulu tuleneb tavaliselt piiratud juurdepääsust asjakohastele kasutajatele mõeldud materjalile ning selle materjali puudulikkust levitamisest. Ühiste vahendite parimaks kasutamiseks ja olemasolevate levitamise lihtsustamiseks kavandab EIGE meetmeid teabe ja tulemuste sisemiseks ja väliseks levitamiseks ning integreerib need kõigisse oma tegevustesse.

1.4.3 Konsulteerimine ja koostöö kõigi sidusrühmade ja partneritega

Sünergia tekitamiseks ja mõjude optimeerimiseks konsulteerib instituut oma peamiste sidusrühmadega, veendumaks, kas nad on huvitatud konkreetsetes tegevustes või üritustes osalemisest või ühiste uuringute, uurimuste või mis tahes teiste tegevuste korraldamisest. Selle eesmärgi saavutamiseks kavandatakse muu hulgas regulaarseid kohtumisi Euroopa Parlamendi ja komisjoniga, eelkõige Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi, liikmesriikide ning teiste organisatsioonide ja partneritega, sealhulgas Euroopa Nõukogu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni asjassepuutuvate ametite ja asutustega, et programmi raames tegevusplaani uuendada ja kohendada.

Korduste vältimiseks ja vahendite parimaks võimalikuks kasutamiseks teeb instituut määrusega kooskõlas tihedat koostööd Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi, Euroopa Tööohutuste ja Töötervishoiu Agentuuri, Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga.

1.4.4 Liikmesriikide kaasamine riiklike ekspertide lähetamise teel

Konkreetsete huvivaldkondade jaoks või väljapoole tööprogrammi valdkondi jäävate spetsiaalsete uurimuste või meetodite arendamise taotluste korral võib haldusnõukogu vastu võtta instituudil liikmesriikidest pärit riiklike eksperte lähetada lubavad sätted.

2 2010.–2012. AASTA TÖÖPROGRAMM

Et aidata kaasa üldiste eesmärkide saavutamisele, korraldab instituut tulemuste (vahetulemuste) saamiseks oma töö ümber valitud tegevusvaldkondade. Konkreetseid ja vahetuid tulemusi (väljundeid) kavandatakse ja esitatakse iga-aastases tööprogrammis. Et luua raamistik edusammude edaspidiseks jälgimiseks ja hindamiseks, pakutakse igas tegevusvaldkonnas välja tulemusnäitajad.

Määruses sätestatud ülesanded on seotud EIGE töö asjakohaste valdkondadega ning need esitatakse allpool.

2.1 1. SIHTVALDKOND: INSTITUUDI INSTITUTIONAALSE STRUKTUURI LOOMINE

Tegevusvaldkonna oodatav või vahetulemus (2010.–2012. aastaks):

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut – tõhus ELi asutus, mis on pädev soolise võrdõiguslikkuse edendamises

2.1.1 Haldusliku ja majandusliku sõltumatuse tagamine

Tegevuse tulemus: **EIGE toimib täielikult ELi iseseisva asutusena**

See tegevusvaldkond lõpetatakse 2012. aastaks, kui kõik töötajad on palgatud ja vajalikud haldus- ja finantssüsteemid on muudetud täielikult toimivaks ja iseseisvaks. Jälgimis- ja hindamisprotsessile aluse panemiseks käivitatakse 2010. aasta teises kvartalis eelhindamine ning 2012. aastaks planeeritakse vahehindamist.

2012. aasta lõpuks on EIGE eeldatavalt arendanud oma potentsiaali kasutajatele ja partneritele professionaalse abi pakkumises soolise võrdõiguslikkuse vallas.

Olulise teetähisena EIGE ülesehitamisel plaanitakse 2010. aasta mai- või juunikuusse instituudi ametlikku avaüritust, mis toimub samal päeval, mil instituut saavutab täieliku haldusliku ja majandusliku iseseisvuse.

Tulemusnäitajad: EIGE ametlik avaüritus 2010. aasta teise kvartali lõpuks; ametikohtade loetelu valmib 2011. aasta lõpuks; dokumentide, uurimuste ja trükiste hulk; suurenenud huvi EIGE teenuste vastu; taotluste arv, millele vastatakse professionaalselt; taotletud ja täidetud ülesannete suurenenud hulk.

2.1.2 EIGE koosseis

Tegevuse tulemus: **asutuse koosseis on tõhus ja toimiv**

Haldusnõukogu

Vastavalt määrusele

võtab instituudi toimimiseks vajalikke otsuseid vastu haldusnõukogu. Eelkõige hõlmab see järgmist:

- *võtab vastu iga-aastase tööprogrammi ja keskpika tööprogrammi;*
- *võtab vastu aastaaruande, mis võrdleb eelkõige saavutatud tulemusi iga-aastases tööprogrammis seatud eesmärkidega;*
- *rakendab direktori suhtes distsiplinaarvõimu ning määrab või vabastab ta;*
- *võtab vastu instituudi iga-aastase eelarveprojekti ja lõpliku eelarve.*

Haldusnõukogu võtab vastu instituudi sisekorraeeskirjad ja kodukorra.

See tegevus hõlmab haldusnõukogu ja ekspertkogu koostumiste korraldamist.

2010. aasta mais toimub liikmesriikide rotatsioon ja haldusnõukogu alustab oma uut ametiaega eesistuja ja eesistuja asetäitja valimisega. Haldusnõukogu võtab keskpika programmi ajal vastu kõik instituudi peamised dokumendid, st selle iga-aastased tööprogrammid, aastaelarved, sisekorraeeskirjad, personalieeskirjade rakendussätted ning teised asjakohased reeglid ja juhised.

Ekspertkogu

Vastavalt määrusele teeb ekspertkogu järgmist:

- *toetab instituudi direktorit instituudi tegevuse kvaliteedi ja sõltumatuse tagamisel;*
- *moodustab mehhanismi soolise võrdõiguslikkusega seotud teabe vahetamiseks ning teadmiste ühiseks kasutamiseks. Kogu tagab tiheda koostöö instituudi ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel.*

Ekspertkogu, mis loodi 2009. aasta detsembris, käivitab 2010. aastal oma kaks esimest töörühma ning arendab töömeetodeid ja -vahendeid tulevaste uurimisvaldkondade, uuringute ja teostatavusuuringute alaste nõuannete andmiseks. Alustatakse õigete kanalite tuvastamist teabe levitamiseks kõigi liikmesriikide, sotsiaalpartnerite ja teiste osalevate partnerite hulgas. Otsustatakse ka ekspertkogu osalus kampaaniates, ümarlaudades ja seminaridel keskpika tööprogrammi rakendamise ajal.

Tulemusnäitajad: uus haldusnõukogu töövalmis 2010. aasta teise kvartali lõpuks; EIGE sisekorraeeskirjad, 2010. aasta tööprogramm, 2010.–2012. aasta keskpikk tööprogramm, ülejäänud personalieeskirjade rakendussätted vastu võetud 2010. aasta lõpuks; ekspertkogu liikmete töörühmad loodud 2010.–2011. aastal; esimesed soovitusel uurimisvaldkondade jaoks 2011. aasta keskpaigaks.

2.2 2. SIHTVALDKOND: ELI ASUTUSTE JA LIIKMESRIIKIDE TOETAMINE UURIMISTÖÖ JA POLIITIKA KUJUNDAMISEL

Tegevusvaldkonna oodatav või pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks):

olemas on tõhusad meetodid ja vahendid soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks, sugupoolte aspekti süvalaiendamiseks poliitikatesse ning poliitikate praktiliseks rakendamiseks.

Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse nähtavus ei ole võimalik ilma soospetsiifilise teabeta. Seda teavet tuleb analüüsida ja tõlgendada ning vastused peavad sobima erinevate kultuuriliste ja sotsiaalsete kontekstide sugudevaheliste suhete spetsiifikaga. Samuti peab see keskenduma varjatud takistustele naiste ja meeste võrdõiguslikkuses ning naiste või meeste otsese või kaudse diskrimineerimise võimalustele kõigis eluetappides.

Poliitikad ja nende rakendamise menetlused on eri liikmesriikides erinevad. Sama kehtib ka teavitamise ja andmete kogumise kohta, et leida kindlaid tõendeid järelduste tegemiseks. Erinevate ELi asutuste töönäitajaid seoses naiste ja meeste vaatenurga süvalaiendamisega erinevatesse poliitikatesse ja poliitikate praktilise rakendamisega pole lihtne mõõta. Praktilised vahendid ja meetodid vajavad struktureerimist ja parandamist.

Vastavalt määrusele teeb EIGE järgmist:

- *kogub, analüüsib ja levitab soolist võrdõiguslikkust käsitlevat objektiivset, võrreldavat ja usaldusväärset teavet, sealhulgas liikmesriikide, ühenduse institutsioonide, uurimiskeskuste, võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevate riiklike asutuste, valitsusväliste organisatsioonide, tööturu osapoolte, asjaomaste kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide edastatud uurimustulemusi ja parimaid tavasid, ning soovib valdkondi edasisteks uuringuteks;*
- *töötab välja meetodid andmete objektiivsuse, võrreldavuse ja usaldusvääruse parandamiseks Euroopa tasandil, kehtestades selleks kriteeriumid, mis parandavad teabe järjepidevust ja arvestavad andmete kogumisel sugupoolte aspekti.*

Tulemusnäitajad: olemasolevate soolise võrdõiguslikkuse andmete ja teabe liigitus 2011. aasta kolmandaks kvartaliks; parimate tavade esitlus 2011. aasta detsembriks; kahepoolsesse koostöösse kaasatud riikide arv 2012. aasta lõpuks.

2.2.1 Usaldusväärsete andmete, statistika ja näitajate täiendamine

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks): **sooaspektist lähtuva analüüsi ja soolise võrdõiguslikkuse alase töö jaoks on olemas objektiivsed, võrreldavad ja usaldusväärsed andmed**

See valdkond tegeleb olemasolevate andmete ja olemasoleva statistika kogumise, analüüsimise ja tõlgendamise. Samuti kuulub siia olemasolevate näitajate ja kogutud andmete kokkusobitamine, olemasolevate näitajate täiustamine ning ELI asutuste ja teiste sidusrühmade statistilise suotlikkuse kindlustamine uutes valdkondades. Tuvastatakse viisid olemasolevate näitajate edasiarendamiseks ning näitajate süstemaatilise kasutamise edendamiseks liikmesriikide ja teiste kasutajate poolt.

Samuti toetab instituut näitajate ja asjakohaste andmete kasutamist ning kindlustab andmete ja statistilise teabe laialdase levitamise kõigi kasutajate hulgas. Selle eesmärgi saavutamiseks arendatakse ja avaldatakse trükiseid parimate tavade kohta andmete ja teabe analüüsimisel, tõlgendamisel ja kogumisel institutsioonides ja kodanikuühiskonna organisatsioonides.

Olemasolevate andmete ja olemasoleva teabe kasutamiseks ning uuringute puudevatesse või vähem uuritud valdkondadesse soolise mõõtme lisamiseks algatatakse koostöö Eurostati, riiklike statistikaasutuste ja akadeemiliste uurimisasutustega.

Vajadust võidelda soopõhise vägivalga vastu ning koguda ja levitada teavet tõhusate meetodite ja tavade kohta naistevastase vägivalga kaotamiseks on rõhutanud nii ELI eesistujariigid Rootsi ja Hispaania, üksikud liikmesriigid ja mitmed valitsusvälised organisatsioonid. EIGE töö hulka kuulub muu hulgas aruannete koostamine soopõhise vägivalga kaotamisel tehtud edusammude kohta Pekingi tegevusprogrammi ja CEDAWi⁴ kontekstis, eriti uute näitajate läbivaatamise ja edasiarendamise vallas. Soopõhise vägivalga poliitika raamistiku kontekstis, mida nõukogu on palunud komisjonil esitleda (vt eespool toodud allmärkust 2) ja mis sisaldab esimesi samme naistevastase vägivalga Euroopa vaatluskeskuse loomiseks, tegeleb EIGE naistevastast vägivalda ning ohvrite vältimise ja kaitse alaste parimate tavade kogumist ja vahetamist käsitlevate terviklike ja võrreldavate andmete ja samasuguse teabe kogumise, analüüsimise ja levitamise. Andmete kokkusobitamisel kasutatavate meetodite ja vahendite arendamisega tehtav töö aitab ette valmistada ühiseid kriteeriume edusammude ettekandmiseks ja hindamiseks ning pakub liikmesriikidele kõige uuemaid kättesaadavaid uuringuid ja teadmisi antud valdkonnas.

⁴ Konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW)

Olemasolevate andmete ja olemasoleva statistika kogumisega seotud ettevalmistustöid alustatakse 2010. aastal. See hõlmab eelkõige nõukogule tehnilise abi osutamist Pekingi tegevuskava rakendamisel ja selle järelemeetmetega tegelemisel ning näitajate levitamisel ja uuendamisel. 2011. aastal alustab EIGE ettevalmistustöid näitajate kavandamiseks olulistest probleemsetes valdkondades.

Näitajad esinevad üheksas Pekingi tegevuskava⁵ olulises probleemses valdkonnas. Kõigi näitajate kohta andmeid ei ole, kuid isegi juhul, kui andmed on kättesaadavad, ei pruugi need olla nähtavalt levitatud ja analüüsitud. 2010.–2012. aastal kavandab ja rakendab EIGE tegevusi, mis suurendavad instituudi veebisaidi kaudu näitajate kasulikkust ja nähtavust.

2010. aastal tehtud olemasolevate näitajate läbivaatamise põhjal saab EIGE anda nõu olemasolevate näitajate uuendamise ja täiendamise kohta.

Teises etapis (2011. aastast edasi) abistab instituut nõukogu näitajate määratlemisel Pekingi tegevuskavas esitatud nõukogu kontrollitavate probleemsete valdkondade aruannete ja andmete ettevalmistamise teel.

Kavandatavate ülesannete kontekstis võidakse EIGE abistamiseks luua instituudi ekspertkogu liikmetest ja mitmetest valdkonna ekspertidest koosnev tööühm.

Järgmiste eesistujariikide toetamiseks abistab EIGE neid näitajate arendamisel ja teabe võrdlusanalüüside tegemisel.

Püütakse saavutada sünergia Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi, Euroopa Tööohutuste ja Töötervishoiu Agentuuri, Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga.

Lisaks arutatakse koostöövõimalust andmete ja näitajate vahetamiseks ning teabe analüüsimiseks ja levitamiseks mõningate rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu ÜRO, OECD ja Maailmapank. Samuti võetakse ühendust piirkondlike ja kohalike asutustega ning valitsusväliste soolise võrdõiguslikkuse ja naiste organisatsioonidega liikmesriikides, et kontrollida nende huvitatuse, olemasolevate andmeallikate ja kogemuse taset.

Teavet levitatakse järgmiselt:

- (i) instituudi meeskondade hulgas, et võimaldada neil kasutada oma töös vajalikke fakte ja tõestusmaterjale;
- (ii) komisjonile, et pakkuda tehnilist abi;
- (iii) Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele;
- (iv) liikmesriikidele ja asjakohastele riiklikele asutustele;
- (v) nõukogule ja Euroopa Parlamendile, et esitleda olemasolevaid vahendeid ja soodustada soolise võrdõiguslikkuse andmete ja statistika, eriti Pekingi näitajate kasutamist;
- (vi) teistele partneritele ja piirkondlikele/kohalikele asutustele, et toetada nende tööd ja edendada statistika kasutamist; ning
- (vii) kõigile teistele kasutajatele, et vastata nende küsimustele ning anda kindlaid ja usaldusväärseid tõendeid soolise võrdõiguslikkuse vallas peetavate debattide või arutelude tarbeks.

Tulemusnäitajad: koostöö Eurostati ja Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadiga loodud 2010. aasta teise kvartali lõpuks; koostöö kõigi asjakohaste teadus- ja akadeemiliste asutustega ning andmete ja teabe tootjatega alustatud 2012. aasta lõpuks; olemasolevate soolise

⁵ Näitajate loetelu ning lingid nõukogu järeldustele ja aruannetele on saadaval järgmisel veebisaidil: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=3682&langId=en>

võrdõiguslikkuse andmete ja statistika liigitus 2011. aasta novembriks; töö Pekingi näitajatega alustatud 2010. aastaks; parimate tavade avaldamine 2012. aastaks.

2.2.2 Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vahendid ja meetodid

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks): **kasutajatele on kättesaadavad tõhusad praktilised vahendid soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise toetamiseks**

Vastavalt määrusele teeb EIGE järgmist:

- *töötab välja, analüüsib, hindab ja levitab metodoloogilisi vahendeid, eesmärgiga toetada soolise võrdõiguslikkuse integreerimist ühenduse kõikidesse poliitikavaldkondadesse ja nendel põhinevatesse siseriiklikesse poliitikavaldkondadesse ning selleks, et toetada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ühenduse kõikides institutsioonides ja asutustes;*
- *annab ühenduse institutsioonidele teavet soolise võrdõiguslikkuse ning soolise süvalaiendamise kohta ühinevates ja kandidaatriikides;*
- *teeb avalik-õiguslikele ja erasektori organisatsioonidele kättesaadavaks soolise süvalaiendamise teabe.*

Selle tegevuse raames antakse sidusrühmadele ja partneritele tehnilist abi, kogudes tõhusaid tavasid soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vahendite kasutamise kohta, kohandades olemasolevaid meetodeid konkreetsetele vajadustele ning töötades vajadusel välja uusi süvalaiendamise viise ja lähenemisi. Samuti kaalutakse kogemuste ja ressursside baasi teistelt osalejatelt, nt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, st Euroopa Nõukogult ja CEMRilt ning piirkondlikelt ja kohalikelt asutustelt liikmesriikides ja kolmandates riikides. Kogutakse ja töödeldakse naiste- või lobiorganisatsioonide arendatud ja kasutatavaid meetodeid soospetsiifiliste küsimuste süvalaiendamiseks.

Taotluse korral abistab instituut eesistujariike Euroopa 2020 strateegia rakendamise ajal soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisel.

Progressi jälgimiseks töötatakse välja ja antakse lõppkasutajatele vahendid ja juhendid, kontrollnimekirjad ja suunised. Välja võidakse valida konkreetsed rohkem tähelepanu vajavad valdkonnad.

Väljatöötatud tulemuste, ressursside ja vahendite kohta levitatakse teavet i) sisemiselt, et tõsta töötajate kompetentsust ja võimaldada neil vahendeid kasutada, ii) EIGE koosseisule, et tugevdada lähenemisviisi, iii) komisjonile ja liikmesriikidele, et edendada tõhusat soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist, ja v) kõigile teistele kasutajatele, kes on huvitatud täiendatud soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisest, nt ühineja- ja kandidaatriikidele või kolmandatele riikidele.

Tulemusnäitajad: soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vajaduste ja raskuste ning olemasolevate edukate mudelite ja meetodite loend lõpetatud 2011. aasta kolmanda kvartali keskpaigaks; parimate mudelite levitamisega alustatud 2011. lõpuks; teave süvalaiendamise kohta esitletud eesistujariikidele 2011. aasta keskpaigaks; erinevate lähenemiste andmebaas süvalaiendamisele välja töötatud 2012. aasta lõpuks; esimesed konkreetsed vahendid ja juhendid välja töötatud 2012. aasta lõpuks.

2.2.3 Parimate tavade kogumine, talletamine ja levitamine

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks): **on loodud tingimused parimate tavade kogumiseks ja tõhusaks jagamiseks**

Vastavalt määrusele teeb EIGE järgmist:

- viib läbi uuringuid soolise võrdõiguslikkuse olukorra kohta Euroopas;
- korraldab ekspertide erakorralisi kohtumisi instituudi uurimistöö toetamiseks, teadustöötajatevahelise teabevahetuse julgustamiseks ja edendamaks sugupoolte aspekti lülitamist nende uurimistegevusse;
- loob avalikkusele kättesaadavad dokumendiallikad.

Instituut käivitab oma piiratud eelarve raames vajalikud uuringud ja teeb soolise võrdõiguslikkuse uurimuste vallas koostööd komisjoni ja ELi asutustega.

Asjakohaste materjalide ja asjakohase teabe levitamiseks tehakse koostööd Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi, Euroopa Tööohutuste ja Töötervishoiu Agentuuri, Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga.

Selle eesmärgi saavutamiseks kavandatakse ja luuakse Vilniusse parimate tavade dokumentatsioonikeskus ning andmebaas ja veebipõhine andmekeskus/raamatukogu spetsiaalselt soolise võrdõiguslikkuse alase halli kirjanduse ja brošüüride jaoks.

Selle tegevuse oluliseks osaks on teabe levitamine. Seega on vaja töötada välja strateegia saadud tulemuste ja meetodite edastamiseks ja levitamiseks erinevatele sihtrühmadele ja lõppkasutajatele. Eduka parimate tavade vahetamise juures on oluline ka valitsusliikmete poole pöördumine. Strateegia osana pakub dokumentatsioonikeskus atraktiivseid lahtiolekuaegu ja üritusi (nt seminare ja ümarlaudu), annab võimaluse diskussiooniks ja edendab kõige tõhusamaid vahendeid ja suuniseid.

Tulemusnäitajad: kättesaadavate uurimuste andmebaas kasutajatele juurdepääsetav 2012. aasta juuniks; kontaktid asjakohaste organisatsioonide ja uurimiskeskustega 2011. aasta lõpuks; elektrooniline andmekeskus täielikult toimiv 2011. aasta lõpuks; esimesed uurimisvaldkonnad välja valitud 2011. aastaks; dokumentatsioonikeskuse kasutajate arv: 2011. aasta lõpuks 10 kuus.

2.3 3. SIHTVALDKOND: TEEMA- VÕI ESMATÄHTSAD VALDKONNAD

Kuna ELi peamiste aluslepingute kohaselt tuleb tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus kõigis valdkondades ning EL peab püüdlema selle poole, et kõrvaldada ebavõrdsused ja edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust kõigis oma tegevustes, on oluline, et instituut valiks ühe töövaldkonna põhjalikumaks ja detailsemaks uurimiseks.

2.3.1 ELI SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE INDEKS

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks):

välja on töötatud indeks naiste ja meeste võrdõiguslikkuse hindamiseks liikmesriikides

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus on keeruline ja mitmetahuline küsimus, milles tehtavaid edusamme ei ole lihtne mõõta ja hinnata. Teadmiste hulk olemasolevate sugudevaheliste lõhede kohta ja poliitiline tahe neid kõrvaldada on eri liikmesriikides erinev. Usaldusväärsete, võrreldavate ja kooskõlastatud andmete nappus muudab sugudevaheliste lõhede, teadliku või teadmatu naiste ja meeste võrdsete võimaluste eitamise, võimaliku diskrimineerimise ja kõrvalejätamise tuvastamise veelgi raskemaks.

Et suunata fookus üldiselt arengult soolisele võrdõiguslikkusele, on vaja luua liikmesriikides ühine hindamise ja punktide andmise süsteem ehk ELi soolise võrdõiguslikkuse indeks.

Indeksit kasutatakse (eba)võrdsuse ulatuse tuvastamiseks konkreetsel ajahetkel, (eba)võrdsuse põhjuste tuvastamiseks eesmärgiga pakkuda välja ebavõrdsust vähendavaid poliitikaid ning nende poliitikate mõju jälgimiseks aja jooksul.

2010. aastal alustab EIGE uue indeksi ettevalmistamist. Esimese sammuna kaardistatakse olemasolevad ja tulevased andmeallikad ning analüüsitakse ja vajaduse korral kohandatakse olemasolevat indeksit.

Teise sammuna lõpetatakse töö ELi indeksiga ja levitatakse selle kohta teavet (meetodeid, riikide tulemusi ja tõlgendusi).

Samuti kavatakse töö ühe vajaliku osana indeksit tulevikus regulaarselt uuendada, tuvastades selleks otstarbeks kooskõlastatud andmeallikaid ja/või lünki statistikas.

Kõiki leide ja tulemusi esitletakse ja levitatakse korrapäraselt EIGE haldusnõukogule, ekspertkogule ja sidusrühmadele, nt Euroopa Parlamendile, komisjonile ja liikmesriikidele.

Tulemusnäitajad: indeksi raamistik välja töötatud 2010. aasta lõpuks; andmeallikate ja teabe kooskõlastamise meetodid arutatud 2011. aasta lõpuks; esimesed tulemused/trükised 2011. aasta lõpuks, teabe regulaarne levitamine alates 2012. aastast.

2.4 4. SIHTVALDKOND: TEADLIKKUSE TÕSTMINE, KOOSTÖÖVÕRGUSTIKU ARENDAMINE JA SUHTLEMINE

Tegevusvaldkonna tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks):

Euroopa ühiskond, võrgustiku partnerid ja valitud sihtrühmad toetavad ja edendavad naiste ja meeste võrdõiguslikkust

Teadlikkuse tõstmine ei seisne ainult saavutuste ja heade tavade levitamises, vaid ka ühiskonna suhtumise muutmises, sooliste stereotüüpide kaotamises ja sugudevahelise lõhe nähtavaks tegemises. See protsess on pikk ja aeganõudev ning seda on veelgi keerulisem mõõta. Täiendavaid probleeme tekitavad ka liikmesriikide kultuurilised, kontekstilised ja keelelised erinevused.

Koostöövõrgustiku arendamine tuleb samuti teadlikkuse tõstmise ja dialoogi tugevdamise juures kasuks. Piiriülene töö, samal eesmärgil partnerlussuhete loomine ja lobitöö tegemise jaoks jõudude ühendamine on juba pikka aega olnud hea ja tõhus edustrateegia.

Vastavalt määrusele on instituudil selles valdkonnas järgmised ülesanded:

- *levitab teavet naiste ja meeste mittestereotüüpsete rollide positiivsete näidete kohta erinevates eluvaldkondades ning esitab oma järeldused ja algatused, mille eesmärk on need edulood avalikustada ja neid edasises tegevuses kasutada;*
- *korraldab koos asjaomaste huvirühmadega ELi kodanike soolise võrdõiguslikkuse alase teadlikkuse tõstmise eesmärgil üleeuroopalisi konverentse, kampaaniaid ja kohtumisi ning esitab komisjonile nende käigus tehtud järeldused.*

2.4.1 ESIALGNE TEAVE INSTITUUDI KOHTA ELI KODANIKELE JA ERINEVATELE SIHTRÜHMADALE

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks):

ELi kodanikud on instituudi olemasolust ja volitustest teadlikud

2.4.1.1 Kommunikatsioonistrateegia väljatöötamine

Tõhusa lähenemise kavandamiseks alustab instituut 2010. aastal väliselt sidusrühmadele ja kasutajatele ning sisemiselt töötajatele mõeldud teadlikkuse tõstmise, koostöövõrgustiku arendamise ja kommunikatsiooniga seotud tegevuste jaoks pikaajalise kommunikatsioonistrateegia väljatöötamist.

Strateegia abil luuakse mitmed katserühmad ja kavandatakse teabe levitamiseks koostööd sidusrühmadega. Strateegia esmane prioriteet on suhted Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoniga.

Arendatakse ja kasutatakse erinevaid vahendeid, nt audiovisuaalseid meediume Internetis (suhtlusvõrgustike struktuurid, nt YouTube) ja dünaamilist veebisaiti, mis oleks avatud ja kasulik nii kodanikele, soolise võrdõiguslikkuse ekspertidele, õpilastele kui ka ajakirjanikele. Kasutatav materjal ja meediapaketid on taaskasutamiseks kättesaadavad ja rõhutavad tugevat tootemargi identiteeti juba väga varases staadiumis.

Alustatakse strateegia sisemise osa arendamist, mille eesmärk on abistada EIGE töötajaid kavandatud tegevuste rakendamisel, levitamist vajavate tulemuste tuvastamisel, teate sõnastamisel ja suhtluskanalite valimisel.

Selle tegevuse jaoks on põhiandmete puudumise tõttu keeruline näitajaid määrata, seega on vajaliku teabe kogumine edaspidise jälgimise seisukohalt väga oluline.

2.4.1.2 Üleeuroopaline EIGE logo kavandikonkurss

EIGE viib läbi mitmeid esialgse teadlikkuse tõstmise alaseid tegevusi, et edukalt kinnitada oma kohta Euroopa soolise võrdõiguslikkuse keskusena. See võimaldab instituudil jätkata tööd oma partnerite ja avalikkusega pikaajalise suhte loomise kaudu.

Instituudi esimese üritusena korraldatakse kõigis liikmesriikides konkurss EIGE ametliku logo valimiseks. See ei keskendu professionaalsetele disainifirmadele, vaid Euroopa kodanikele, eriti kunstnikele, õpilastele ja noortele. Konkursil võivad osaleda kõik, kes saavad soolise võrdõiguslikkuse teemast innustust ja soovivad anda oma panuse EIGE identiteedi loomisse. Võistluse eesmärk on suurendada huvi soolise võrdõiguslikkuse küsimuste vastu nii konkursist osavõtjates kui ka üldises avalikkuses.

Võistlus algab 2010. aasta alguses ja lõpeb 2010. aasta kevadel. Logo võidukavandi autor kutsutakse osalema EIGE ametlikul avaüritusel, kus EIGE uus logo ka ühtlasi avalikustatakse.

Instituut püüab olla kohal ja nähtav mitmetel Euroopa Liidu, liikmesriikide ja teiste asutuste korraldatavatel üritustel.

Tulemusnäitajad: kommunikatsioonistrateegia välja töötatud 2010. aasta lõpuks; võrgustiku liikmete ühisürituste arv; edukate kampaaniate ja ürituste arv; veebisaidi kasutajate suurenenud hulk; EIGE logo institutsionaliseeritud 2010. aasta kolmanda kvartali lõpuks; pressiteated logo kavandikonkursi kohta kõigis liikmesriikides.

2.4.2 USALDUSVÄÄRSE JA TERVIKLIKU TEABE TÄIENDAMINE

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks): **sidusrühmadele ja avalikkusele on esitletud terviklikku teavet soolise võrdõiguslikkuse ja EIGE töö kohta**

Instituudi veebisaidi arendamine

Osana tõhusast ja kaasavast kommunikatsiooni väljavaatest töötatakse välja konkreetsete rühmade huvidele ja vajadustele keskendunud instituudi veebisaidi raamistik, tagatakse instituudi esindatus veebipõhises meedias ning töötatakse välja kasutajatega suhtlemise ja arutlemise vormid. Hilisemas staadiumis töötatakse välja ka täiustatavad kommunikatsioonivormid, nt videosõnumid ja materjalid mitmete valitsusväliste organisatsioonide ja konkreetsete sihtrühmade jaoks, ning käivitatakse foorumid konkreetsete teemade alaste vaadete vahetamiseks ja nende üle arutlemiseks. Samuti on plaanis viidata võimalikele soolise võrdõiguslikkuse alaste teadmiste ja uurimuste allikatele, nt riikide pädevatele asutustele ja ülikoolide uurimiskeskustele. Kujunduse kohandamiseks ja veebisaidi kasutajasõbralikuks muutmiseks kogub EIGE kasutajatelt regulaarselt tagasisidet ja viib kasutajate hulgas läbi küsitluse.

Tulemusnäitajad (2010.–2012. aastaks): elektroonilise uudiskirja levitamise ulatus 2012. aastaks; iga-aastane dokumentide allalaadimiste arv kokku; igakuine RSS-kanalite tellijate arv kuus kokku; iga-aastane pressiteadete uudisterubriiki üleslaadimiste arv; iga-aastane pressiteadete allalaadimiste arv uudisterubriigis; juurdepääs veebipõhisele andmekeskusele 2011. aasta keskpäigaks.

2.4.3 SOOLISTE STEREOTÜÜPIDE KAOTAMINE

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks): **eurooplased toetavad soorollide ja sooliste identiteetide muutmist**

2.4.3.1 Nõuanderühmade loomine

Selles valdkonnas tehtava tööga püütakse muu hulgas luua mitmed nõuanderühmad, et täiendada instituudi teadmisi ettekujutuste kohta soolisest võrdõiguslikkusest.

Selle hulka kuuluvad pressikajastuste monitooring, pressiteated jne. Ühiskonnaga suhtlemiseks, suhtumiste muutmiseks, sooliste stereotüüpide kaotamiseks ning eeskujude toetamiseks luuakse keskpika perioodi jooksul arvamuste kujundajate ja mõjukate poliitikute rühmad.

Tõhusaks koostööks pressiga luuakse ajakirjanikest ning meedia- ja teabevahetuse ekspertidest 2010. aasta jooksul rühm, mis levitaks liikmesriikides konkreetsete teemade kohta teavet ja algataks arutelusid. See pressi ja meediaekspertide rühm kohtub EIGE soovil (2010. aastal), et arutada soolise võrdõiguslikkuse asjakohasust ühiskonnas ja meedias. Rühm annab nõu uurimisbaasina, mida instituut kasutab hiljem välistes ja sisestes suhtlustegevustes. Lisaks aitab see EIGEt ja selle kommunikatsioonimeeskonda liikmesriikides valitud küsimuste vallas teabe levitamisel ja arutelude algatamisel.

Hilisemas staadiumis loob EIGE sooliste stereotüüpide kaotamise alase töö kõrgemale tasemele viimiseks nõuanderühma, mille liikmed edendavad meeste ja naiste võrdõiguslikkust. Rühm arendab teavet ja materjale isa, ebatraditsioonilise karjääriinimese ja niisuguse inimese eeskju kohta, kes rikub norme ja murrab stereotüüpe ja võib teisi ühiskonnaliikmeid mõjutada. Rühma koostatud materjale kasutatakse EIGE kampaaniates ja üritustel.

Naiste positiivse kuvandi edendamiseks luuakse keskpika programmi rakendamise ajal veel üks nõuanderühm, mis koosneb naisjuhtidest, nt ELi ja siseriiklike asutuste juhatajatest või edukatest professionaalidest ja vabatahtlikest aktivistidest. Edukate juhtide lugusid ja profile esitletakse erinevates materjalides ja veebisaidil ning neil palutakse osa võtta erinevatest üritustest.

2.4.3.2 NOORTELE SUUNATUS

EIGE teadlikkuse tõstmise töö hulka kuulub ka üleeuroopaline tegevus mitmete sooliste stereotüüpide tuvastamiseks ja kaotamiseks. Pidades silmas ülesande keerukust, eriti Euroopas esinevate kultuuriliste,

sotsiaalsete ja religioossete erinevuste tõttu, valitakse esimese keskpika perioodi ajaks üks sihtrühm – noored. Jätkusuutliku muutuse loomiseks ja Euroopa riikide vaheliste erinevuste võrdlemiseks viiakse 2010. aastal läbi esialgne uuring ühiskonnas soorolle määravate sotsiaalsete normide ja muustrite, eriti noorte meeste ja noorte isade kontseptsiooni kohta. Uuring rõhutab *sooliste stereotüüpide negatiivsust kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides ning annab iga tegelikkuse jaoks kohandatud heade tavade põhjal konkreetseid soovitusi nende stereotüüpide kaotamiseks*. Esialgu keskendutakse uuringu käigus paarile riigile, kuid ajapikku laiendatakse seda rohkematele liikmesriikidele.

Töö kavandamise ja jälgimisega tegelev töörühm luuakse 2010. aasta kevadel.

Tegevus algab väikemas mastaabis; esialgseks testimisperioodiks valitakse kahest katseriigist välja rühm noori, kes tegutsevad tulevikus sooküsimuste atašeedena. Osalised panustavad naiste ja meeste rollidega seotud ühiskonnainormide ja –muustritega seotud tähelepanekute kogumisse intervjuude läbiviimise ja/või kohalikul tasandil kvantitatiivse tagasiside kogumise kaudu.

Tulemuste võrdlemiseks korraldatakse rühmadele aasta keskel kohtumisi tagasiside andmiseks. Iga aasta lõpus korraldab EIGE konverentsi, kus esitletakse tulemusi, juhtumeid ja lugusid ning antakse soovitusi võimalike muutuste tegemiseks. Kuulsad inimesed (arvamusekujundajad) ja ajakirjanikud kutsutakse kohtuma noorema põlvkonna esindajatega ja esitlema oma arvamusi.

EIGE koostab tähelepanekute ja tulemuste põhjal teabe ja juhtumiuuringud, mida esitletakse brošüürides, videomaterjalides ning noortele kasutajatele mõeldud veebipõhistes väljaannetes. Materjali kasutatakse ka kõigi liikmesriikide ametlikes keeltes koolituste käsiraamatuna, mis on eelnevalt kohandatud erinevate sihtrühmade, eriti kultuuridevahelises keskkonnas olevate noorte jaoks.

Hiljem suurendatakse tegevuse käigus osalevate liikmesriikide arvu ning kaasatakse katseriikidest pärit soolise võrdõiguslikkuse atašeed teabe- ja koolitusüritustesse.

Tulemusnäitajad: ajakirjanikest ning meedia- ja teabevahetuse ekspertidest koosnev töörühm loodud 2010. aasta teise kvartali lõpuks; esimesed 2–3 võrdlusrühma töös 2012. aasta keskpaigaks; kultuuriliste ja sotsiaalsete normide ja muustrite uuring käivitatud 2010. aasta kolmandaks kvartaliks; järgmiste liikmesriikide uuring läbi viidud 2011. aasta ja 2012. aasta lõpuks; esimesed katserühmad tuvastatud 2010. aasta kolmandaks kvartaliks; osalejate arv suurenenud 2012. aasta lõpuks 6 riigini; esimesed väljaanded ja muud stereotüüpide-alased tooted 2011. aasta lõpuks; kolm konverentsi; teabe levitamist alustatud 2011. aasta lõpuks.

2.5. 5. SIHTVALDKOND: DIALOOG JA PARTNERLUS

Euroopas korraldatakse suurt osa soolise võrdõiguslikkuse alasest tööst, mitmed algatused jäävad tähelepanuta, uuenduslikke lähenemisi ei võeta kasutusse ning paljulubavaid meetodeid ja uurimistulemusi ei levitata või toetata, kuna puudub mehhanism teabe kooskõlastamiseks, koondamiseks ja kõigile osapooltele esitlemiseks.

Instituut kaasab eeldatavasti kõik potentsiaalsed sidusrühmad ja partnerid, töötab välja platvormi kogemuste vahetamiseks ning toetab ja edendab pingutusi soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks.

Vastavalt määrusele teeb instituut järgmist:

- arendab koostööd ja dialoogi valitsusväliste ning võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevate organisatsioonide, ülikoolide ja ekspertide, uurimiskeskuste, sotsiaalpartnerite ning seotud asutustega, kes taotlevad aktiivselt võrdõiguslikkuse saavutamist nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil;
- tõhususe huvides on asjakohane, et instituut loob elektroonilise soolise võrdõiguslikkuse Euroopa võrgustiku, mis hõlmab nimetatud üksusi ja liikmesriikide eksperte, ning koordineerib selle tegevust.

Selle tegevuse raames keskendutakse toimiva koostöö arendamisele erinevate sidusrühmadega mitmel tasandil.

2.5.1 SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE EUROOPA VÕRGUSTIKU LOOMINE

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks): **on loodud võrgustik pädevuse ja kogemuste jagamiseks**

Vastavalt määrusele teeb instituut järgmist:

- loob soolise võrdõiguslikkuse Euroopa võrgustiku, mis hõlmab soolise võrdõiguslikkuse ja selle süvalaiendamisega tegelevaid keskuseid, asutusi, organisatsioone ja eksperte, ning koordineerib selle tegevust; võrgustiku eesmärk on toetada ja julgustada uuringute läbiviimist, optimeerida olemasolevate ressursside kasutamist ning tõhustada teabe vahetamist ja levitamist.

Selle valdkonna meetmete hulka kuulub teostatavusuuring tõhusat tüüpi elektrooniliste võrgustike kohta, mis on aluseks võrgustiku meetodite kavandamisele.

Kasuliku ja tõhusa võrgustiku töörühm luuakse 2011. aasta juuni lõpuks ning see kajastab olemasolevate võrgustike ja valitsusväliste organisatsioonide huve ja teadmisi. Töörühm aitab EIGE-l määratleda asjakohaste organisatsioonide ja asutustega suhtlemiseks kontakte ja kanaleid ning leida viise teadmiste kogumiseks ja vahetamiseks. Tehakse kindlaks sellise võrgustiku liikmeksolemise lisandväärtus ja kavandatakse uusi kasutusvorme.

Töö hõlmab võrgustiku ja selle partnerite kasutamise viiside leidmist kasuliku teabe tõhusaks levitamiseks.

Tulemusnäitajad: teostatavusuuring tõhusat tüüpi elektrooniliste võrgustike kohta käivitatud 2010. aasta kolmanda kvartali lõpuks; esimene loend võimalikest võrgustiku liikmetest loodud 2010. aasta neljanda kvartali lõpuks; võrgustiku ülesanded ja tegevuseeskirjad olemas 2011. aasta teiseks kvartaliks; elektroonilise võrgustiku infotehnoloogia töövahendite põhiraamistik loodud 2010. aasta kolmandaks kvartaliks; vahetusega tegelev IT-platvorm toimiv 2011. aasta lõpuks.

2.5.2 SIDUSRÜHMAD JA PARTNERID

Tegevuse tulemus või tegevusvaldkonna pikaajaline tulemus (2010.–2012. aastaks): **on loodud tugev üleeuroopaline partnerlus**

Instituut loob edaspidise mõttevahetuse ja koostöövõrgustiku rajamise eesmärgil kontaktid oma peamiste sidusrühmadega. Tõhusaks teadmiste vahetamiseks ning naiste ja meeste soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks loob EIGE enne 2010. aasta lõppu töörühma.

Koostöö, võimalikud ühismeetmed, üritused ja teised tegevused lepatakse kokku i) uue Euroopa Parlamendi ja selle asjakohaste komiteedega, ii) Euroopa Komisjoni, eriti instituuti haldava Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadiga, iii) liikmesriikide ja asjakohaste riiklike asutustega, iv) ülikoolide ja uurimiskeskustega, v) liikmesriikide ja kolmandate riikide piirkondlike ja kohalike asutustega, vi) valitsusväliste soolise võrdõiguslikkuse ja naiste organisatsioonidega, vii) sotsiaalpartneritega, viii) asjakohaste ELi asutustega, ix) soolise võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, x) kõigi teiste huvitatud sidusrühmadega. Ühtlasi leitakse viisid teiste ELi asutustega koos töötamiseks ja parimate tavade vahetamiseks.

Regulaarselt teabe saamiseks ja olulise teabe levitamiseks töötab EIGE välja elektroonilise uudiskirja ja jagab seda kõigile oma sidusrühmadele ja partneritele. Uudiskiri töötatakse välja 2010. aasta lõpuks ja seda hakatakse keskpika perioodi jooksul regulaarselt avaldama.

Tulemusnäitajad: töörühm sidusrühmade kooskõlastamiseks loodud 2010. aasta lõpuks; regulaarsed seminarid naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoniga; vastastikuse mõistmise memorandum või teised koostöövormid sõlmitud vähemalt 5 võtmeasutusega 2011. aasta lõpuks; elektrooniline uudiskiri partneritele ja sidusrühmadele alates 2010. aastast.

3 MONITOOING JA HINDAMINE

Monitooring annab teavet selle kohta, kuhu poliitika või programm on teatud ajahetkel (ja aja jooksul) vastavate eesmärkide ja tulemuste osas jõudnud. See on osa rakendusprotsessist ning seda viivad läbi töötajad ja plaanitud tegevuses osalejad.

Hindamisel vaadeldakse asja laiemalt, kontrollides, kas tehakse edusamme eesmärgi või soovitud tulemuse saavutamise suunas või kas monitooringusüsteemis nähtavatele muudatustele on mingeid muid seletusi.

3.1 MONITOOINGU RAKENDAMINE

Progressi mõõtmiseks kogub ja analüüsib instituut tulemuspõhisest monitooringust lähtudes teavet tööprogrammi rakendamise progressi kohta ja võrdleb tegelike tulemuste väljundeid ja kogutulemusi soovitud tulemuste ja eesmärkidega. Selle eesmärgi saavutamiseks on vaja koguda põhiaandmeid ja -teavet juba instituudi töö algusest saadik. Töötatakse välja näitajaid ja eesmäärke, et näidata juhtkonnale ja peamistele sidusrühmadele märke progressi ulatusest ja eesmärkide saavutamisest ning edusammudest eraldatud summade kasutamisel. Nagu tööprogrammis öeldud, vajavad mõned valdkonnad, nt teadlikkuse tõstmine ja kommunikatsioon, soovitud muutuste jälgimiseks häid põhiaandmeid.

Monitooringut kasutatakse selleks, et kontrollida, kas tegevusteks kättesaadavate vahenditega jõutakse soovitud väljundite ja tulemusteni, et kohandada tulemuslikkuse näitajaid ning anda teada mis tahes raskustest või probleemidest.

Iga meeskond arendab tulemuspõhist monitooringusüsteemi ning selle ühendavad ühte sisekontrollistandardite juures kasutatavasse kavva kaks üksust.

Instituudi tegevuse ja meetmete asjakohasuse kontrollimiseks valitud siht- ja kontrollrühmade jaoks jälgitakse kasutajate ja sidusrühmade tagasisidet.

3.2 AASTAARUANNE

EIGE koostab iga aasta lõpuks aastaaruande, milles esitletakse aasta jooksul saavutatud vahetuid tulemusi (väljundeid). Tulemusi võrreldakse soovitud tulemuste ja väljunditega ning mõõdetakse määratletud näitajate abil. Aastaaruanne esitatakse enne asjakohastele asutustele esitlemist haldusnõukogule vastuvõtmiseks.

3.3 Hindamine

Tulemuspõhine hindamine on plaanitud, käimasolevate või lõpetatud tegevuste hindamine nende asjakohasuse, tõhususe, mõju ja jätkusuutlikkuse määramiseks. Hindamine analüüsib seda, miks kavatsatud tulemused saavutati või ei saavutatud, uurib rakendamisprotsesse ja ettekavatsemata tulemusi, pakub õppetunde, rõhutab saavutusi ja annab soovitusi täiustusteks.

Vastavalt määrusele:

18. jaanuariks 2010 korraldab instituut haldusnõukogu antud ja komisjoniga kooskõlastatud volituste alusel oma saavutuste sõltumatu välishindamise. Selles hinnatakse instituudi mõju soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ja analüüsitakse ka koostoime mõju. Eelkõige käsitletakse võimalikku vajadust muuta või laiendada instituudi ülesandeid, sealhulgas ka ülesannete sellise muutmise või laiendamise finantstagajärgi. Hindamisel käsitletakse ka haldusstruktuuri asjakohasust instituudi ülesannete täitmisel. Hindamisel võetakse arvesse sidusrühmade seisukohti nii ühenduse kui ka riiklikul tasandil.

Võttes arvesse viivitusi tegevuse alustamisel ning näitajate ja eesmärkide aluseks oleva põhiteabe puudumist, otsustati läbi viia eelhindamine 2010. aasta teise kvartali lõpuks ja vahehindamine 2012. aastal.